

Dahlia

№ 2, Maj 2022

Dahlia

Medlemstidning för Svenska Dahliasällskapet

Styrelsen 2022

Ordförande

Olof Ekblad
Saleby Nordhalla 2, 535 92 Kvänum
070-6592034, olof5@yahoo.com

Kassör

Anders Johansson
Resville Ledsgården, 531 93 Lidköping
070-321 78 42
anders.resville.johansson@outlook.com

Sekreterare, tidningsansvarig

Helena Larsson
070-399 73 04
hlsaleby@hotmail.com

Ledamöter

Karina Karlsson
070-171 15 59
karinakarlsson@hotmail.com

Gisela Olsson
073-686 81 61
olssongisela@gmail.com

Karin Gustafsson
0730-50 20 47
karinjo85@hotmail.com

Sällskapets hemsida

www.svenskdahlia.se

Instagram

[@svenska_dahliasallskapet_](https://www.instagram.com/@svenska_dahliasallskapet_)

Facebook

[facebook.com/SvenskaDahliasallskapet](https://www.facebook.com/SvenskaDahliasallskapet)

Årsavgiften för medlemskap är 160 kr.
Avgift inbetald efter 1/9 gäller även för
nästkommande år. Bankgiro nr: 5303-7057.
Föreningens Swish: 123 259 0529.

Medlemsnumret hittar ni på kuvertets
adresetikett och i medlemslistan som ligger
på vår hemsida under medlemsinloggning.

Inloggningsuppgifter till medlemsinloggning
på hemsidan kommer med augusti-numret. Ta
kontakt med ordförande eller sekreterare om
du tappat bort inloggningsuppgifter.

Under denna inloggning ligger material som
enbart är knutet till medlemmar.

Dahlia trycks hos
Nossebro Mediaproduktion
Södra vägen 36, 465 31 Nossebro

Distribueras av Olof Ekblad

Omslagsbild: "Fashion Monger"

*Fashion Monger är en halskråsdahlia. Den har sitt
speciella utseende med de små extra strålbladen
som bildar det mycket dekorativa kråset.*

*De här som är enkla med ett öppet centrum brukar
älskas av fjärilar och bin, och ger ett skirt intryck
i rabatten.*

*Fashion Monger blir ca 100 cm hög och
blommorna runt 8 cm i diameter. Den kommer från
Holland från en odlare som heter Bruidegom 1955.*

Ordförandens spalt

Dahliavänner! Som dahliatok så tittar jag alltid efter något med kopplingar till Dahlian och Andreas Dahl.

Vid ett besök i Göteborg härom veckan där jag och Maj-Britt skulle se musikalen baserad på Håkan Hellströms musik gjorde vi först ett besök på Botan för att se hur de kommande nya dahliarabatterna som ska tas i bruk nästa år kommer att placeras och ta in vårkänslan i Botan som vi inte har besökt just vid denna tid förut. Som vanligt en härlig och välskött oas i Göteborg med massor av besökare denna ljuvliga vårsöndag. Det nya området där dahliorna kommer att finnas blir en nyskapad miljö med rabatter mellan huset ”Stora Änggården” och ”Stolpboden”. Under 2023 firar botan sitt 100 års jubileum och Dahliasällskapet kommer på något sätt att finnas med vid firandet.

Vi hade en stund över innan kvällens föreställning och besökte då Göteborgs stadsmuseum och i deras butik hittade jag bland böckerna en Biografi om Clas Alströmer som var Andreas Dahls arbetsgivare under 10 år från 1776. I boken fanns en del information om Dahl och istället för att köpa den direkt så letade jag på tågresan hem under kvällen i ”bokbörsen” där man hittar böcker från diverse antikvariat i landet. Den fanns att köpa hos ”Boktoken” i Åkersberga, så beställningen gjordes omedelbart och när jag ändå var inne på denna utmärkta sajt, där jag hittat guldkorn om dahlian tidigare, så skrev jag in sökordet dahlia och hittade återigen en sällsynt bok med titeln Modern Dahlia Culture av W.H. Waite. Denna nära 100 år gamla bok från USA som fanns på Kalmar Antikvariat blev mitt nästa köp. Jag skriver lite mer om dessa böcker längre fram i detta blad.

Sällskapet får nya medlemmar, flera varje vecka. Det är mycket glädjande att vi nu är över 750. Medlemmar kommer in från hela landet och vi är nu en ganska stor förening. Jag känner att i sällskapets regi borde det göras mer för att vi ska lära känna varann lokalt och även på riks nivån. Det finns ju mycket kunskap man kan

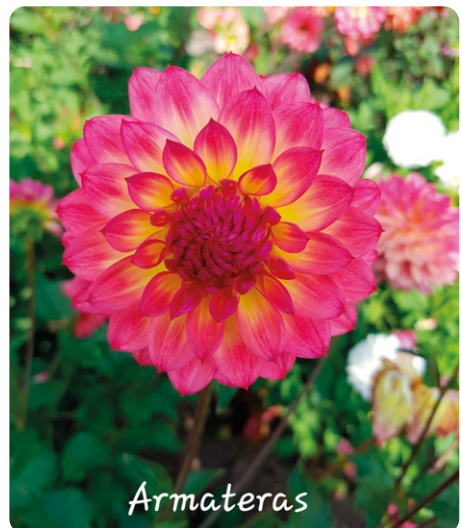
Innehållsförteckning

Ordförandens spalt	3
Det kom ett vykort... ..	4
På gång i sällskapet	4
Modern Dahlia Culture	5
Clas Alströmer	6
Sammandrag från årsmötet	7
Nordiska Trädgårdar i Älvsjö	8-9
Varnhem.....	10-11

få om odling och annat runt dahlior, genom att träffas och byta erfarenheter. Som jag skrivit om tidigare så finns ett studiecirkelmateriale som man kan använda om man vill. Så hör av dig till styrelsen om du har idéer om vad man kan göra för att få igång träffar kring dahlian runt om i landet. Jag hoppas att några av er kommer att öppna era trädgårdar då medlemmar och andra intresserade är välkomna att beundra dahliorna.

Med förhoppning om en fin sommar för er alla.

Olof Ekblad

DET KOM ETT VYKORT...

Kan berätta att jag om några veckor sätter ut 86 fina Dahliaknölar som står i garaget och väntar.

Trädgården står och väntar på skönhetererna för att glädja oss hela sensommaren och hösten

*Bästa hälsningar,
Dan i Falun*

PÅ GÅNG I SÄLLSKAPET

Söndagen 7 augusti kl 10-17

Öppen Trädgård hos Olof och Maj-Britt Ekblad, Saleby. Det blir försäljning av pelargonsticklingar och servering av kaffe och våfflor.

Dahlianät för stöttning

Det finns möjlighet att köpa nät för stöttning av dahlior och andra växter av mig.

Nätet spänns upp med stabila stolpar i kanten av rabatten, på önskad höjd över plantorna som sedan växer igenom.

Bredden är 2 meter, du kan klippa det på mitten för 1 m. bredd (se bild till vänster).

Beställ önskad längd.

Maskorna är 20x20 cm.

Nätet är i grön plast, det brukar klara sig i minst 2 -3 år innan solen har gjort det sprött.

Man får vara försiktig så man inte klipper av maskor när man klipper blommor, för då funkar det dåligt.

Priset är 20 kr per löpmetr + frakt 66 kr.

*Olof Ekblad
olof5@yahoo.com*

MODERN DAHLIA CULTURE

Detta är en liten bok på 120 sidor som skrevs 1925 av W.H.Waite från New Jersey, USA. Boken jag hittade var från tredje upplagan som trycktes 1931 och var lite omarbetad från första utgåvan. Titeln är MODERN DAHLIA CULTURE, man kan ju känna att denna nära hundra år gamla skrift i dag inte skulle kännas direkt modern, men faktum är att Waite som under 1920-30 talen förädlade fram ett 20-tal dahliasorter med samlingsnamnet Jersey's hade en kunskap om odling av dahlior som inte skiljer sig mycket från den vi får från dagens odlingsexperten. Hans mest kända dahlia Jersey's Beauty från 1923 finns fortfarande kvar i handeln vilket är en bedrift bara det.

Waite har i denna bok nästan helt inriktat sig på odlingen och hanteringen av dahlior i alla årets skeenden, med mycket raka, lättförståeliga beskrivningar och råd om hur man förädlar fram nya sorter, delar knölar, tar sticklingar, vilken jord och gödning som dahliorna gillar. Mycket handlar om odling till utställningar, som då redan 10 år efter att American Dahlia Society bildats var mycket omfattande runt om i USA. Han har också fått in lite humoristiska reflektioner kring dahliaodlingen där han utöver alla råd om hur man ska göra, i slutet av boken även har en lista på vad man inte ska göra, bland annat:

- Inte plantera för tidigt
- Inte låta knölar torka eller ruttna i vinter förvaringen
- Inte plantera dåliga sorter och tro att man ska få fina blommor
- Inte spara fröplantor som är sämre än sorter som redan finns.
- Inte visa dåliga blommor i en show och tro att man ska vinna pris.
- Inte sparka på domarna om man inte vinner i en show. "Judges are only human"

Han nämner lite kort olika skadegörare och sjukdomar och användningen av blommorna till floristarrangemang. Dahlians härkomst och historia lämnar han därhän. Denna bok är faktiskt MODERN i sitt sätt att presenteras. Den har även några fina färgbilder som Waite själv tagit. Ovanligt med så bra färgbilder från denna tid.

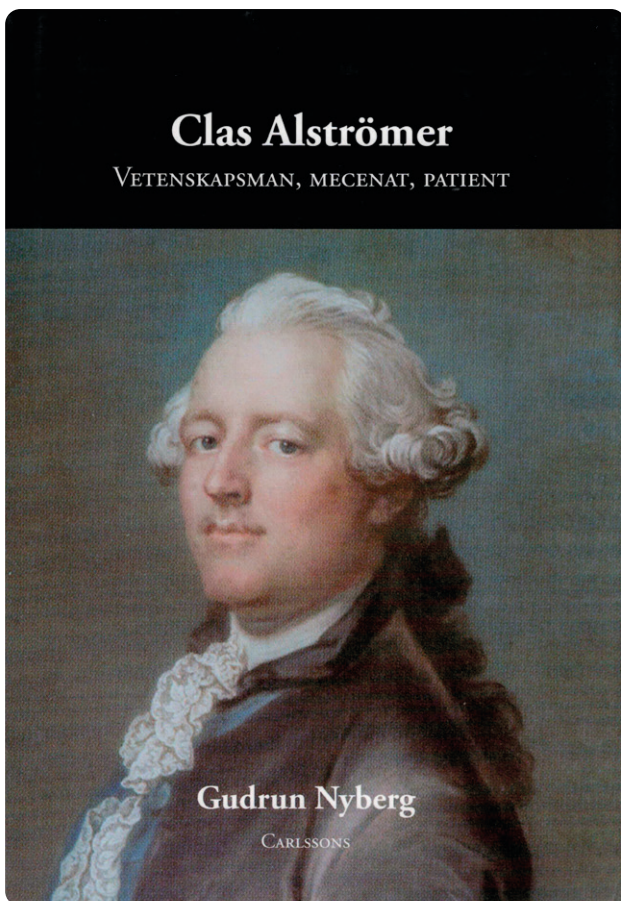
Olof Ekblad

CLAS ALSTRÖMER

– VETENSKAPSMAN, MECENAT, PATIENT

I denna biografi på 350 sidor, av Gudrun Nyberg beskrivs Clas Alströmer 1736-1794. Hans liv och leverne presenteras ingående från barndomen i Alingsås genom hans studietid i Uppsala och hans många engagemang i näringslivet mest i Göteborg och övriga Västergötland men även på andra orter i landet. Denna personlighet i svenskt vetenskaps och näringsliv på 1700 talet ärvde från sin far Jonas Alströmer och inte minst från sin svärfar Nicolas Sahlgren betydande tillgångar som han använde mer eller mindre klokt under sin livsgärning. Mycket av de verksamheter som Clas var inblandad i låg inom ett handelshus vars rikedomar hade sin grund i Ostindiska Companiet. Bolaget leddes av Sahlgren och även Clas äldre bror Patrick fanns med i bolaget. Bröderna var gifta med var sin dotter till Sahlgren. Clas Alströmer led av en sjukdom som orsakade förlamning av kroppen i allt större omfattning under åren och dog i sviterna av detta relativt ung.

Clas Alströmer var en av Linnés lärjungar i Uppsala och eftersom han hade gott om resurser bakom sig så kunde han under studietiden göra resor runt i Europa och han tillbringade flera år i Spanien där han utforskade växt och djurliv och samlade mycket material som skickades till Linné och även till sina egna samlingar i Alingsås. Han hade senare en trädgårdsanläggning, som ärvdes efter svärfadern, med en samling av växter på egendomen Christinedal öster om Göteborg.

Denna betraktades av dåtidens botaniker som den näst bästa i landet efter Linnés trädgård i Uppsala.

Till denna trädgårdsanläggning anställdes, på rekommendationer från Linné, år 1776 en kandidat med ursprung från Varnhem, vid namn Anders Dahl, (jag kallar ju honom för Andreas men i denna bok nämns han som Anders, vilket som är rätt får väl framtida forskning utvisa). Dahl var ansvarig för skötsel och katalogisering av växterna, han var uppenbarligen mycket noggrann och uppskattad av sin arbetsgivare, han var dessutom en fridsam natur som

kunde hantera besvärliga medarbetare. Dahl och Alströmer hade under denna tid mycket kontakter med Linné och även med hans son Carl von Linné d:y som Alströmer hjälpte att finansiera en botanisk resa till England. Även med andra av botanikerna i Uppsala som Linnés efterträdare som professor Carl Peter Thunberg var kontakten nära.

Efter att Christinedal såldes i samband med ekonomiska problem i handelshuset och Alströmer flyttade till Gåsevadsholms egendom utanför Kungsbacka, behövde det ordnas något annat arbete för Anders Dahl och Alströmer såg till att han fick resa till Kiel där Dahl promoverades till medicine doktor och sedan fick han en tjänst som botanices demonstrator vid Åbo Academi, det är också tydligt att Alströmer skickade med Dahl en samling naturalier till Åbo som troligen var en hjälp till att han fick denna befattning 1787. Under tiden i Åbo gav Dahl ut sitt stora arbete *Observationes Botanicae Circa Systema*

Vegetabilium divi á Linné, som gjorde honom känd i den botaniska världen och troligen var en anledning till att Cavanilles i Madrid gav hans namn till dahlian. Men han avled ju dock bara två år senare så han hann inte att sätta så stort avtryck vid Åbo Academi.

Jag har bara några dagar haft denna bok i min ägo när jag skriver detta och har bara hastigast skummat igenom den, men tyckte ändå att det var intressant att skriva några rader om den och kan rekommendera den om man är intresserad av historiska skeenden.

I denna bok som Gudrun Nyberg skrev 2011 har hon gjort omfattande forskningar i källmaterial och mycket av det som finns med har inte tidigare varit publicerat, vilket gör att man får inspiration att själv försöka forska i vad det finns för material om hur Anders Dahl levde sitt liv i upplysningstidens Sverige.

Olof Ekblad

SAMMANDRAG FRÅN ÅRSMÖTET

Här kommer ett sammandrag från Årsmötet med Svenska Dahliasällskapet 20220313 som även i år hölls digitalt via zoom.

Olof Ekblad hälsade alla välkomna och förklarade mötet öppnat.

Olof Ekblad valdes till mötesordförande, och Helena Larsson valdes till mötessekreterare.

Till justeringsmän för årsmötesprotokollet valdes Gudrun Claesson och Lena Ferm-Hansson. Till pressreferent valdes Helena Larsson.

Verksamhets-, ekonomiska, och revisionsberättelser lästes upp – godkändes och lades till handlingarna.

Styrelsen och kassaförvaltare beviljades full ansvarsfrihet för det gångna året.

Inga motioner och inga förslag har inkommit.

I valen till styrelsen har Kerstin Carlsdotter bett att få bli entledigad från sitt uppdrag. Karina Karlsson föreslogs och valdes till ersättare för Kerstin. För övrigt omvaldes styrelsen.

Revisorerna omvaldes.

Till ledamöter i valberedningen omvaldes Bengt Haggren på 3 år

Budget och verksamhetsplan för 2022 antogs.

Årsavgiften för 2023 blir oförändrad.

Mötet avslutas.

NORDISKA TRÄDGÅRDAR I ÄLVSJÖ

Högt antal besökare på mässan!

Vi har väl aldrig haft ett sådant högt besöksantal i vår monter på mässan som i år. Stundtals stod det folk i tredubbla rader och letade efter dahliaknölar.

Som tur var så kom det ett par leveranser på fredag kväll. Annars hade vi inte haft något att sälja under lördagen och söndagen.

Totalt hade vi ca 2500 knölar som vi sålde, och det tog verkligen slut. Alltihop!

I år stod även Ulrika Grönlund och sålde sin nysläppta bok Dahlian. Det var ett trevligt inslag och passade bra att hon stod hos oss.

Vi i styrelsen vill tacka alla Er som ställt upp och jobbat under de här dagarna i vår monter. Det hade inte gått att genomföra om ni inte kommit och hjälpt till.

Vi vill också tacka för alla knölar vi fått in till försäljning. Det är kul att så många har bistått med knölar, så vi på det viset sprider våra dahlior runt om i landet.

Hoppas vi ses även nästa år och att vi kan få in knölar till försäljning även då.

Montern i sin helhet

Dags för monterbygge

Sen ska dahlorna sorteras...

Högt intresse bland besökarna

VARNHEM

Nya dahliarabatter i Varnhem

I Varnhem, som ligger mellan Skara och Skövde, växer nu vår nya dahliarabatt fram. Det blir ett nytt entré-torg på väg ut mot klostersjön och där kommer vi i år att ha vår visning. Totalt kommer ca 176 plantor dahlior att planteras fördelade på 10 st smala rabatter. Planteringen kommer att ske den 23 maj och

efter det så är ni välkomna att besöka Varnhem. Vi hoppas förstås att de första kommer igång och blommor redan innan midsommar, och att vi ska få en lång härlig blomningssäsong. Trädgården är öppen dygnet runt.

Första "spadtagen"

Bit för bit växer området fram

Rundeln börjar närma sig färdigt skick

Seniors Hope

Svenska Dahliasällskapet

@svenska_dahliasallskapet_

*Du hittar oss även på
Instagram och Facebook!*

Svenska Dahliasällskapet